

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M. D.**, bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. S. K., advokátkou so sídlom v K., proti žalovanej **M. M.**, bývajúcej v L., zastúpenej JUDr. I. J., advokátom so sídlom v P., o **určenie výlučného nájomcu bytu**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 16 C 155/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 17. februára 2009 sp.zn. 5 Co 290/2008 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovanej **o d m i e t a** .

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 2. októbra 2008 č.k. 16 C 155/2008-47 určil, že žalobca je výlučným nájomcom dvojizbového družstevného bytu č. X., v bloku E., vchod X., podlažie X. v P. na ul. Š. a výlučným členom Bytového družstva v P., Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 7 048,-- Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že účastníci konania spolu nežili od októbra 1982, byt im bol pridelený v čase oddeleného spoluzitia, prevzal a užíval ho žalobca. Účastníkom preto nevzniklo v zmysle ustanovenia § 175 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 1. januára 1992 právo spoločného užívania bytu, ani spoločné členstvo manželov v družstve.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 17. februára 2009 sp.zn. 5 Co 290/2008 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 162,25 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, že účastníkom nemohlo vzniknúť

právo spoločného nájmu bytu a spoločné členstvo v družstve, pretože od októbra 1982 trvale spolu nežili.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná. Žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila ustanovením § 237 písm.f/ O.s.p., rozsudky oboch súdov považovala pre zrejmu logickú nesprávnosť vyplývajúcu z vykonaného dokazovania za nepreskúmateľné. Týmto postupom jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. V ďalšej časti namietala nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.), pretože súdy neakceptovali rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 9 C 224/84 zo 4. mája 1984, ktorým súd zamietol návrh na rozvod manželstva z dôvodu, že na to neboli splnené podmienky. Nesúhlasila s rozhodnutím odvolacieho súdu v časti náhrady trov konania, lebo sa nezaoberala jej námietkou nepriznania náhrady trov konania žalobcovi a použitia moderačného práva v zmysle § 150 O.s.p.

Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie zamietnuť. Nepovažoval za dôvodnú vznesenú vadu konania žalovanou. Uviedol, že oba súdy rozhodli na základe súhlasu žalovanej s tým, aby sa stal výlučným nájomcom a členom bytového družstva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu (§ 236 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej nie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami

uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

V prejednáwanej veci bol dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Žalovaná napadla dovolaním rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozhodnutí. Z toho dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je prípustné v zmysle § 238 O.s.p.

Dovolateľka v dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 242 ods. 2 písm.c/ O.s.p., pričom z obsahu dovolania vyplýva, že v skutočnosti namieta správnosť vykonaného dokazovania a najmä jeho hodnotenia oboma súdmi.

Za spôsobilý dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. však podľa ustálenej súdnej praxe nemožno považovať nesúhlas dovolateľa s vyhodnotením dokazovania odvolacím súdom (R 42/1993).

Výsledky hodnotenia dôkazov oboma súdmi však zodpovedali kritériám uvedených v ustanovení § 132 O.s.p. Nezodpovedali by im vtedy, ak by súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli najavo v konaní, ak by súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, ak v hodnotení dôkazov by bol logický rozpor, alebo by výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení §§ 122 až 135 O.s.p.

Oba súdy vyhodnotili dôkazy v súlade s obsahom spisu aj zásadami formálnej logiky. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe (č.l. 22 p.v.) uviedla, že do bytu sa nikdy nenast'ahovala, užíval ho žalobca. Na pojednávaní konanom 2.10.2008 potvrdila, že do bytu prvýkrát vkročila, keď sa narodil žalobcovi druhý syn s jeho terajšou manželkou. Súhlasila

s tým, aby bol určený za výlučného nájomcu a člena bytového družstva (č.l. 43 p.v.). V priebehu konania pred súdom prvého stupňa nenavrhol doplniť dokazovanie oboznámením sa s rozsudkom Okresného súdu Prešov zo 4. mája 1984 sp.zn. 9 C 224/84, bola poučená podľa § 120 ods. 4 O.s.p. a súd takýto dôkaz ani nevykonal.

Dovolaiteľka na základe nesprávnych skutkových zistení namietala nesprávne právne posúdenie veci. Táto námietka nespôsobuje existenciu vady v zmysle § 237 O.s.p. Námietku účastníka konania, ktorou súdu vytýka existenciu omylu pri aplikácii práva, treba považovať za dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., ktorý však sám osebe prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale komplexne sa zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v prejednávanej veci nejde o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom trpelo niektorou z nich.

Inou vadou, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Vadu takejto povahy dovolateľka nenamietala a dovolací súd nezistil existenciu takejto vady z obsahu spisu.

S prihliadnutím na obsah dovolania dovolací súd venoval pozornosť v dovolaní namietanému odňatiu možnosti konať pred súdom, ktorú dovolateľka videla v nedostatočnom zdôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 písm.f/ O.s.p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Výkladom citovaného ustanovenia O.s.p. pritom treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené. Povinnosť súdu riadne odôvodňovať rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. Tieto požiadavky dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spĺňa a spĺňa ho aj rozsudok prvostupňového súdu.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. (účinnosť od 15. októbra 2008) odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Oba sudy v odôvodnení rozhodnutí uviedli stručne rozhodujúci skutkový stav, opísali priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, citovali právne predpisy, ktoré správne aplikovali na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodili svoje právne závery.

Odvolací súd napriek novele ustanovenia § 219 O.s.p. svoje rozhodnutie náležite zdôvodnil v zmysle ustanovenia § 157 O.s.p., poukázal na zistený skutkový stav vyplývajúci z vykonaného dokazovania a náležitú pozornosť venoval právnemu posúdeniu veci. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia tak spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené skutočnosti nezistil dovolací dôvod podľa § 237 písm.f/ O.s.p.

Dovolaateľka v poslednej časti dovolania namietala správnosť rozsudku odvolacieho súdu v časti náhrady trov konania, pretože odvolací súd vzhľadom na predmet sporu nevzal do úvahy ustanovenie § 150 O.s.p. Namietala teda nesprávne právne posúdenie veci, čo je dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. Tento dovolací dôvod môže uplatniť len v procesne prípustnom dovolaní, sám osebe prípustnosť dovolania nezakladá, lebo súd sa prípadným nesprávnym právnym posúdením veci nedopúšťa procesnej vady v zmysle § 237 O.s.p. Rozhodnutie o trovách konania je rozhodnutie, ktorým súd rozhoduje uznesením, a túto formu nestráca ani keď je pojaté do rozsudku. Dovolanie proti uzneseniu o trovách konania je neprípustné podľa § 239 ods. 3 O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ustanovením § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 151 ods. 1 veta prvá, § 142 ods. 1 v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. a žalobcovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože takýto návrh nepodal.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júla 2009

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová